

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 11, 2026

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2026:808](#) 29-05-2026

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2026:511](#) 22-05-2026

[Parket bij de Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2026:509](#) 22-05-2026

Hof

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2026:1404](#) 26-05-2026

Rechtbank

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:4673](#) 27-05-2026

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2026:1796](#) 13-05-2026

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2026:5751](#) 06-05-2026

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2026:2803](#) 23-04-2026

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2026:11295](#) 10-04-2026

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2026:2641](#) 09-04-2026

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2026:3906](#) 09-04-2026

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2026:10920](#) 07-04-2026

RECHTSPRAAK

Artikel 1:253n BW jo. artikel 1:251a BW jo. artikel 1:253a BW. Toewijzing verzoek vervangende toestemming voor hulpverlening. Aanhouding verzoek wijziging ouderlijk gezag, in afwachting van uitkomsten hulpverlening.

Feiten en omstandigheden

De partijen hadden een relatie, waaruit de minderjarigen zijn geboren. Partijen hebben samen het gezag over de minderjarigen. De minderjarigen hebben hun hoofdverblijf bij de vrouw. In het ouderschapsplan zijn de partijen destijds een co-ouderschapsregeling overeengekomen.

Verzoeken en standpunten

De vrouw verzoekt primair het gezamenlijk gezag over de minderjarigen te beëindigen en de vrouw te belasten met het eenhoofdig gezag. Subsidiair verzoekt de vrouw om vervangende toestemming te geven voor het opstarten van (psychische) hulp voor de minderjarigen. De vrouw voert hiertoe aan dat de man haar tegenover de kinderen zwart maakt en op deze wijze haar gezag ondermijnt. Normale communicatie met de man is niet mogelijk en zijn opvoedvaardigheden zijn, volgens haar, ondermaats. De vrouw stelt dat zij er alleen voor staat: alle contacten met school en hulpverlening lopen via haar en de man levert geen enkele bijdrage in het levensonderhoud van de kinderen. Ten slotte geeft de man geen toestemming voor hulpverlening (therapie) waaraan de minderjarigen behoefte hebben. Volgens de vrouw loopt de ontwikkeling van de kinderen gevaar door het gedrag van de man. Gezamenlijke uitoefening van het gezag is hierdoor onmogelijk en de kinderen zijn klem en verloren geraakt tussen twee ouders die niet met elkaar communiceren en qua opvoeding niet op één lijn zitten. De vrouw heeft veel zorgen over het (mentale) welzijn van de minderjarigen en verzoekt, subsidiair, dan ook om vervangende toestemming voor het inschakelen van hulpverlening voor beide kinderen.

De man is van mening dat de verzoeken van de vrouw afgewezen dienen te worden. Hij herkent zich niet in het geschetste beeld over hem en de kinderen: hij bekleedt wel degelijk een vaderrol en is nauw betrokken bij hun verzorging en opvoeding. Anders dan de vrouw

aanvoert staat de man wel achter de inzet van enige hulpverlening. Hij wil ook zeker toestemming geven voor psychische hulpverlening, maar heeft zijn bedenkingen bij de andere hulpverleningstrajecten. Volgens de man is er al genoeg hulp geweest en wordt er (weer) te veel tegelijk ingezet.

De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) adviseert dat het op dit moment nog te vroeg is om het gezag te wijzigen. Eerst moet (de noodzakelijke) hulpverlening opgestart worden om te kijken wat er nu precies aan de hand is en wat minderjarigen nodig hebben. Het verzoek van de vrouw ten aanzien van de vervangende toestemming voor hulpverlening vanuit MST kan volgens de raad toegewezen worden. Het is fijn dat de man nu wel bereid is over te gaan tot ondertekening van het formulier voor psychische ondersteuning.

Beoordeling en motivering

Wettelijk kader

Artikel 1:253n BW bepaalt dat de rechter het gezamenlijk gezag kan beëindigen als de omstandigheden zijn veranderd of als het gezag op onjuiste of onvolledige gegevens berust. Daarbij kan het gezag aan één ouder worden toegekend als het kind anders klem dreigt te raken tussen de ouders, of als dit om andere redenen in het belang van het kind noodzakelijk is. Geschillen over gezamenlijk gezag kunnen op grond van artikel 1:253a BW aan de rechtbank worden voorgelegd, bijvoorbeeld voor vervangende toestemming voor beslissingen over de kinderen.

Wijziging gezag

De rechtbank stelt voorop dat het verzoek van de vrouw tot gezagswijziging een ingrijpende beslissing is die een zorgvuldige belangenafweging vereist. Op dit moment is de rechtbank daarvoor onvoldoende geïnformeerd, onder meer omdat nog onduidelijk is wat de oorzaak is van het zorgelijke gedrag van de kinderen en of een wijziging van het gezag daarvoor de juiste oplossing is. Ook wil de rechtbank eerst afwachten hoe het op te starten MST-traject verloopt, of de ouders daarin leerbaar blijken en of de gezinssituatie daardoor verbetert. Omdat het verloop en de uitkomst van dit traject relevant zijn voor de beoordeling, houdt de rechtbank de beslissing op het verzoek zes maanden pro forma aan.

Vervangende toestemming

Uit de stukken en de zitting blijkt dat er zorgen zijn over de minderjarigen en dat psychologische hulp snel moet starten. Nu de man hiervoor tijdens de zitting alsnog mondeling en schriftelijk toestemming heeft gegeven, hoeft de rechtbank daarover geen

vervangende toestemming meer te verlenen en wordt het verzoek van de vrouw op dit punt afgewezen.

Daarnaast bestaan er veel tegenstrijdigheden tussen wat de ouders vertellen over hoe het met de kinderen gaat. De rechtbank ziet daarin, net als de raad, een aanwijzing dat er meer speelt dan alleen pubergedrag. Op basis van de stukken acht de rechtbank hulpverlening voor de kinderen direct noodzakelijk. Hoewel nog onduidelijk is waar het verschillende gedrag van de kinderen bij beide ouders precies vandaan komt, acht de rechtbank het mogelijk dat zij klem zitten tussen hun ouders door de jarenlange strijd na de scheiding.

De rechtbank volgt daarom het advies van de raad en verleent vervangende toestemming voor de start van een MST-traject. Daarbij is niet gebleken dat deze hulpverlening niet in het belang van de kinderen is. Hoewel de rechtbank begrip heeft voor de zorg van de man dat de kinderen niet te veel belast moeten worden, weegt zwaarder dat de situatie al lang complex is, de ouders niet samenwerken en de problemen toenemen. De rechtbank hoopt daarom dat de man positief zal meewerken aan de hulpverlening en dit ook naar de kinderen zal uitstralen.

Conclusie

De rechtbank verleent, uitvoerbaar bij voorraad, aan de moeder vervangende toestemming voor het in gang zetten van hulpverlening bij Crossroads en het opstarten van het MST-traject voor de minderjarigen en wijst af het verzoek van de vrouw om vervangende toestemming te verlenen voor het in gang zetten van psychische hulp. Daarnaast houdt de rechtbank de behandeling van en de beslissing op het verzoek aangaande het gezag pro forma voor zes maanden aan.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 09-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:3906

Zaaknummer: C/02/441699 FA RK 25-5760

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wraking, gegrond.

Feiten en omstandigheden

De verzoekster is verwickeld in een procedure over echtscheiding met nevenvoorzieningen. Verzoekster heeft een e-mailbericht ontvangen van de afdeling communicatie van de rechtbank Zeeland-West-Brabant met de vraag of de verzoekster erin toestemt dat bij de zitting gefilmd zal worden in verband met een documentaire met de titel 'Verstoten'.

Gronden voor het wrakingsverzoek

Verzoekster stelt dat de schijn van partijdigheid vooral voortkomt uit het verzoek om medewerking aan de documentaire. Daardoor is de indruk gewekt dat de rechter haar ziet als ouder die zich schuldig maakt aan ouderverstoting, mede door de rechters rol in een expertteam hierover. Volgens haar advocaat zijn onderzoeksbevindingen over de effectiviteit van de pilot mogelijk misleidend gepresenteerd en is bijgedragen aan onjuiste beeldvorming over vaders en moeders in complexe scheidingen. Tot slot stelt verzoekster dat niet is gehandeld volgens de Code zaakstoedeling, doordat haar zaak zonder nadere toelichting aan deze rechter is toegewezen.

Reactie van de rechter

De rechter betreurt dat de brief vanuit de rechtbank tot onrust heeft gezorgd bij de verzoekster. Het is immers nooit zijn bedoeling (geweest) om ouders of kinderen op voorhand in een frame te plaatsen. De rechter heeft toegelicht dat de rechtbank Zeeland-West-Brabant de documentaire ondersteunt. De rechter heeft enkele zittingsdagen geselecteerd waarop opnames gemaakt zouden kunnen worden, zonder de inhoud van de geplande zaken te kennen. De hoofdzaak is dus niet specifiek geselecteerd. Meewerken aan opnames is niet verplicht en heeft geen consequenties. Ook is geen sprake van een vechtscheidingsframe of onvoldoende oog voor femicide, huiselijk geweld, intieme terreur en 'coercive control'. Van (een schijn van) vooringenomenheid is daarom geen sprake.

Beoordeling en motivering

Toetsingskader

De wrakingskamer verwijst naar artikel 36 Rv en stelt voorop dat, bij beoordeling van een beroep op het ontbreken van onpartijdigheid van een rechter, het uitgangspunt is dat een rechter op grond van zijn aanstelling wordt vermoed onpartijdig te zijn. Een uitzonderlijke omstandigheid kan een zwaarwegende aanwijzing opleveren dat een rechter ten aanzien van een procespartij een vooringenomenheid koestert, of dat een bij een partij bestaande vrees daarvoor objectief gerechtvaardigd is. De wrakingskamer moet onderzoeken of de door de verzoekster aangevoerde specifieke feiten en omstandigheden een dergelijke aanwijzing opleveren.

Beoordeling van de gronden

De wrakingskamer stelt dat de wrakingsgrond dat de Code zaakstoedeling niet is nageleefd, niet leidt tot een objectief gerechtvaardigde vrees dat de rechter vooringenomen is. Er is geen aanwijzing dat de rechter invloed heeft gehad op het aan hem toedelen van deze zaak. Ook oordeelt de wrakingskamer dat de nevenactiviteiten van de rechter ook geen aanleiding geven om (de schijn van) vooringenomenheid aan te kunnen nemen.

De wrakingskamer acht aannemelijk dat het verzoek om medewerking aan de documentaire bij verzoekster de schijn van vooringenomenheid heeft gewekt, mede gelet op het verwijt van ouderverstoting in de hoofdzaak. Niet het handelen van de rechter zelf wijst op vooringenomenheid, maar de brief van de rechtbank hierover heeft die schijn gewekt. Dat de rechter de zaak niet heeft geselecteerd, doet daaraan niet af, omdat hij formeel verantwoordelijk is voor de communicatie daarover.

Conclusie

De rechtbank verklaart het verzoek tot wraking gegrond.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 27-05-2026

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2026:4673

Zaaknummer: C/02/ 447785 HARK 26-87 (E)

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De door de moeder gegeven (voorwaardelijke) toestemming voor erkenning minderjarige door niet-verwekker is ongeldig en de door de niet-verwekker gedane erkenning minderjarige is van rechtswege nietig.

Feiten en omstandigheden

In 2018 heeft verweerder bij de kantonrechter in Suriname een verzoek ingediend om vervangende toestemming tot erkenning van de in 2015 geboren minderjarige. De moeder is in 2019 met de minderjarige naar Nederland gegaan. Op 17 juli 2019 is de minderjarige erkend door A. Op 22 juli 2019 heeft de Surinaamse kantonrechter verweerder vervangende toestemming verleend om de minderjarige te erkennen. De Surinaamse rechter heeft bij de beslissing het rapport van het Bureau voor Familierechtelijke Zaken (BUFAZ) van 15 mei 2019 betrokken. De moeder is tegen deze beschikking in hoger beroep gegaan, maar dit hoger beroep is doorgehaald. Uit een onderzoek blijkt dat praktisch bewezen is dat verweerder de biologische vader is van de minderjarige. Partijen zijn het erover eens dat hij haar verwekker is. Verweerder heeft deze procedure aanhangig gemaakt. De rechtbank heeft voor recht verklaard dat de door A gedane erkenning van de minderjarige nietig is. De moeder is tegen deze beschikking in hoger beroep gegaan.

Beoordeling en motivering

Rechtsmacht en toepasselijk recht

Verweerder heeft de Surinaamse nationaliteit. De zaak heeft daarom een internationaal karakter. Omdat de minderjarige haar gewone verblijfplaats in Nederland heeft, komt aan de Nederlandse rechter rechtsmacht toe. De rechtbank heeft Nederlands recht toegepast. Dat is in hoger beroep niet in geschil, zodat ook het hof Nederlands recht zal toepassen.

Ontvankelijkheid van de moeder

In zaken betreffende het personen- en familierecht kan krachtens artikel 806 lid 1 Rv van een beschikking hoger beroep worden ingesteld door, onder meer, belanghebbenden. Artikel 798

lid 1 Rv bepaalt dat onder ‘belanghebbende’ wordt verstaan degene op wiens rechten of verplichtingen de zaak rechtstreeks betrekking heeft. Het gaat daarbij – aan de ene kant – om het onderwerp van de aan de rechter voorgelegde zaak en – aan de andere kant – om de rechten of verplichtingen waarop de betrokkene zich beroept. Slechts indien het onderwerp van de zaak ertoe kan leiden dat de rechten of verplichtingen waarop de betrokkene zich beroept, rechtstreeks door de rechterlijke beslissing worden geraakt, is die betrokkene belanghebbende.

De moeder is belanghebbende ingevolge artikel 798 lid 1 eerste volzin Rv. Deze procedure ziet op de vraag of haar toestemming aan A tot erkenning van de minderjarige rechtsgeldig is en daarmee de erkenning door A in stand kan blijven. De omstandigheid dat de geldigheid van een rechtshandeling van de moeder in het geding is maakt reeds dat de zaak rechtstreeks betrekking heeft op haar rechten en verplichtingen. De moeder is ontvankelijk in dit hoger beroep.

Ontvankelijkheid van verweerder en voorwaardelijke toestemming

Op grond van artikel 1:205 lid 1 BW kan een verzoek tot vernietiging van de erkenning, op de grond dat de erkenner niet de biologische vader van het kind is, bij de rechtbank worden ingediend. De verwekker van een kind heeft, gelet op de limitatieve opsomming in genoemd artikel, geen zelfstandige rechtsingang om een verzoek in te dienen tot vernietiging van de erkenning door een ander.

Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat voor de beantwoording van de vraag of de verwekker de door een niet-verwekker met toestemming van de moeder verrichte erkenning toch ongedaan kan maken, van groot belang is dat aan de verwekker in artikel 1:204 lid 3 BW de bevoegdheid is toegekend om de minderjarige met vervangende toestemming van de rechter te erkennen. Volgens het arrest van de Hoge Raad van 31 mei 2002, ECLI:NL:HR:2002:AE0745 is met de strekking van artikel 1:204 lid 3 BW onverenigbaar, dat in een geval waarin een verzoek om vervangende toestemming door de verwekker aan de rechter is voorgelegd, de moeder de beoordeling daarvan en daarmee de erkenning door de verwekker die reeds om vervangende toestemming heeft gevraagd, zou kunnen blokkeren door aan een ander die het kind wil erkennen, daartoe toestemming te verlenen voordat definitief op het verzoek van de verwekker is beslist. Op grond hiervan moet worden aangenomen dat vanaf het moment waarop een verzoek tot het verlenen van vervangende toestemming bij de rechtbank is ingediend en totdat daarop definitief is beslist, de moeder aan een ander slechts voorwaardelijk toestemming tot erkenning kan verlenen. Die toestemming heeft in dat geval alleen gevolg indien de door de verwekker gevraagde vervangende toestemming bij een definitief geworden rechterlijke beslissing is geweigerd. Dat betekent dat als het tijdig door de

verwekker gedane verzoek om vervangende toestemming wordt toegewezen de eerder gegeven toestemming voor erkenning aan een ander nietig is.

Verweerder heeft tijdig, op 27 februari 2018, een verzoek tot vervangende toestemming voor erkenning van de minderjarige bij de kantonrechter ingediend, maar heeft deze toestemming niet tijdig (niet voordat de erkenning door A heeft plaatsgehad), namelijk op 22 juli 2019, verkregen. Dit is mede het gevolg geweest van het in die procedure verrichte onderzoek door het BUFAZ, waarover op 15 mei 2019 een rapport is uitgebracht aan de kantonrechter in Suriname. De moeder heeft op 17 juli 2019, dus vijf dagen voor de uitspraak van de Surinaamse rechter van 22 juli 2019, de minderjarige in Nederland door A laten erkennen. Gelet op het voorgaande is verweerder als verwekker ontvankelijk in zijn verzoek om de door A met toestemming van de moeder verrichte erkenning toch ongedaan te maken. De moeder heeft A toestemming gegeven om de minderjarige te erkennen, terwijl zij wist dat de door verweerder in Suriname gestarte procedure tot vervangende toestemming tot erkenning nog liep en daarin uitspraak zou worden gedaan. Totdat op het verzoek tot vervangende toestemming van verweerder definitief was beslist, was de toestemming voor erkenning die de moeder aan A had gegeven dan ook slechts aan te merken als een voorwaardelijke. Als aan verweerder vervangende toestemming zou zijn geweigerd, zou de aan A gegeven toestemming gevolg hebben gehad en zou de erkenning door A in stand zijn gebleven. Gebleken is echter dat het verzoek van verweerder door de Surinaamse rechter op 22 juli 2019 is toegewezen, het hiertegen door de moeder ingestelde hoger beroep is ingetrokken en daarmee de beslissing van de Surinaamse rechter definitief is geworden. Deze beslissing komt op grond van artikel 10:101 lid 2 BW voor erkenning in aanmerking.

Dit heeft tot gevolg dat de door de moeder gegeven (voorwaardelijke) toestemming aan A ongeldig is en de door A gedane erkenning van rechtswege nietig is. Het hof stelt vast dat al in Suriname een rechterlijke procedure heeft plaatsgevonden waarin de vraag naar vervangende toestemming tot erkenning van de minderjarige door verweerder aan de orde is geweest. Uit de stukken blijkt dat de bevoegde rechter in Suriname, na een inhoudelijke beoordeling van de zaak, vervangende toestemming aan verweerder heeft verleend om de minderjarige te erkennen. Er moet van worden uitgegaan dat de Surinaamse rechter bij zijn beslissing de relevante belangen heeft betrokken en heeft afgewogen, waaronder in ieder geval het belang van de minderjarige en de belangen van de ouders. Daarmee heeft al een inhoudelijke rechterlijke toets plaatsgevonden die ziet op hetzelfde onderwerp van geschil als nu aan het hof is voorgelegd. De moeder heeft in deze procedure bij het hof inhoudelijke bezwaren aangevoerd tegen het verlenen van vervangende toestemming tot erkenning door verweerder. Deze bezwaren zien onder meer op de gevolgen van de erkenning waarbij volgens haar de belangen van haarzelf en de minderjarige worden geschaad. Zo is zij van mening dat

erkenning door verweerder zorgt voor reële risico's dat de minderjarige wordt belemmerd in een evenwichtige sociaalpsychologische en emotionele ontwikkeling. Ook vreest zij dat verweerder zijn juridische positie zal gebruiken om te proberen de minderjarige bij haar weg te halen. Het hof ziet daarin echter geen aanleiding om opnieuw een inhoudelijke beoordeling te kunnen verrichten, nu al door een bevoegde rechter een beslissing is genomen na een inhoudelijke toetsing.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking waarvan beroep en wijst het anders of meer verzochte af.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 26-05-2026

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2026:1404

Zaaknummer: 200.357.715/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

IPR. Gevolgen van khul-echtscheiding (art. 1146 Iraans BW) voor aanspraak op bruidsgave. Modelclausule Iraanse huwelijkse voorwaarden in strijd met Nederlandse openbare orde?

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in Iran met elkaar gehuwd. De Nederlandse vertaling van de huwelijksakte van partijen houdt onder meer het volgende in:

‘Bruidsgave

(...) en bruidsgave van vijf miljoen en tweehonderdzes en tweeënehalf Rial plus honderdvijftig volle Bahar Azadi gouden munten en dertig miljoen rial voor Haj pelgrim en vijf miljoen rial voor de prijs van een stuk Sjaal, die als de schuld van de man aan de vrouw wordt beschouwd en op aanvraag aan haar verstrekt dient te worden.

(...)

Huwelijksvoorwaarden of een afzonderlijke bindende overeenkomst

A. Echtgenote heeft bedongen dat in geval de echtscheiding niet door de echtgenote is aangevraagd en (...) dan is de echtgenoot gehouden tot het overdragen van de helft van het bestaande vermogen dat verkregen is gedurende de gehuwde periode met de vrouw of de gelijke waarde daarvan om niet aan de echtgenote met het goedbevinden van de rechtbank.

(...)

De vrouw heeft om echtscheiding verzocht en om nevenvoorzieningen met betrekking tot kinder- en partneralimentatie, het huwelijksvermogensregime en de bruidsgave. De rechtbank heeft de echtscheiding uitgesproken en beslist dat de man kinder- en partneralimentatie moet betalen. Zij heeft voor recht verklaard dat op het huwelijksvermogensregime van partijen Iraans recht van toepassing is. Voorts heeft de rechtbank voor recht verklaard dat onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden, voor zover daarin is bepaald dat de vrouw geen aanspraak heeft op de helft van het vermogen van de man ingeval zij het verzoek tot echtscheiding

indient, in de situatie van partijen geen resultaat oplevert dat onverenigbaar is met de openbare orde, zodat op grond van de huwelijkse voorwaarden de aanspraak van de vrouw op het vermogen van de man vervalt, gelet op het feit dat zij het verzoek tot echtscheiding heeft ingediend. Ook heeft de rechtbank bepaald dat ter zake van de bruidsgave, de man aan de vrouw moet betalen, respectievelijk overdragen, een bedrag van 40.000.265,50 Rial en 150 volle Bahar Azadi gouden munten. Beide partijen zijn in hoger beroep gegaan. Het hof heeft de beschikking van de rechtbank bekrachtigd. Beide partijen hebben cassatieberoep ingesteld.

Bespreking van het principale cassatiemiddel van de man

Het middel keert zich tegen de beslissing van het hof met betrekking tot de bruidsgave. Het hof heeft het volgende overwogen. In hoger beroep is geen grief gericht tegen toepassing door de rechtbank van Iraans recht. Het hof zal dan ook uitgaan van de toepasselijkheid van Iraans recht en is zelf ook van oordeel dat in de Rome I-Verordening (Verordening (EG) nr. 593/2008 van 17 juni 2008 inzake het recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst (Rome I), *PbEU* 2008, L 177/6) een grondslag is te vinden voor de toepasselijkheid van Iraans recht, mede gelet op artikel 10:154 BW (r.o. 5.13).

Naar Nederlands internationaal privaatrecht wordt de bruidsgave gekwalificeerd als een rechtsverhouding *sui generis*, derhalve als een rechtsfiguur met een geheel eigen karakter.

Het hof kwalificeert de verplichting van de man tot betaling van de bruidsgave als een verplichting tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst, zoals die is vervat in de huwelijksakte. Uit deze akte vloeit naar het onbestreden oordeel van de rechtbank ondubbelzinnig een rechtskeuze voor Iraans recht voort. Dit leidt, naar het oordeel van het hof, ertoe dat het Iraanse recht van toepassing is ingevolge overeenkomstige toepassing van artikel 3 lid 1 Rome I-Verordening. De Rome I-Verordening is in dit geval via een nationale regeling van toepassing (art. 10:154 BW). Dit betekent dat kan worden toegekomen aan toepassing van de algemene bepalingen van Boek 10 BW (r.o. 5.14).

Het hof neemt de gronden waarop de rechtbank haar oordeel heeft gebaseerd over en maakt deze, na eigen afweging, tot de zijne. Een door Nederlands recht beheerste echtscheiding, zoals in deze zaak, kent geen *khul*-scheidingsprocedure. Anders dan de man naar voren heeft gebracht, heeft de vrouw met het initiëren van de echtscheiding dan ook geen afstand gedaan van de bruidsgave. Partijen hebben bij hun islamitisch huwelijk afspraken gemaakt naar Iraans recht. De bruidsgave vormt aldaar een essentieel onderdeel van het huwelijk en is een verplichting van de man en een aanspraak van de vrouw. Het hof ziet geen aanleiding om deze afspraken buiten toepassing te laten. Op de overeengekomen bruidsgave en de regels van nakoming en verjaring is Iraans recht van toepassing. Artikel 10:8 BW moet restrictief worden

uitgelegd. Op grond van dit artikel blijft het aangewezen buitenlandse recht slechts in exceptionele gevallen buiten toepassing, indien, gelet op alle omstandigheden van het geval, kennelijk de nauwe band met dat buitenlandse recht slechts in zeer geringe mate bestaat en met een ander recht een veel nauwere band bestaat. Het hof is hiervan niet gebleken. Bovendien hebben partijen zelf afspraken gemaakt onder het Iraanse recht, zodat terughoudendheid om artikel 10:8 BW toe te passen gepast is (r.o. 5.21, eerste alinea). Nu Iraans recht van toepassing is op de bruidsgave ziet het hof verder weinig ruimte om de bruidsgave (op grond van de maatstaven van redelijkheid en billijkheid) te matigen (r.o. 5.21, tweede alinea).

Het middel keert zich tegen de overwegingen in r.o. 5.21 dat een door Nederlands recht beheerste echtscheiding geen *khul*-echtscheiding kent, en dat de vrouw met het initiëren van de echtscheiding dus geen afstand heeft gedaan van de bruidsgave. Het hof heeft miskend dat, nu de bruidsgave wordt beheerst door Iraans recht, het verweer van de man dat de vrouw door het initiëren van de echtscheiding bij de Nederlandse rechter afstand heeft gedaan van haar bruidsgave, moet worden beoordeeld naar Iraans recht. Het beroep van de man op de gevolgen die de *khul*-echtscheiding heeft voor de bruidsgaveaanspraak van de vrouw, moet worden beoordeeld aan de hand van artikel 1146 Iraans BW. Dat het Nederlandse recht geen *khul*-echtscheiding kent, is niet relevant bij de beoordeling van de vraag of de vrouw, gelet op het verweer van de man, naar Iraans recht aanspraak kan maken op de bruidsgave. Ten onrechte heeft het hof nagelaten om te beoordelen of de grond van het echtscheidingsverzoek van de vrouw in de Nederlandse echtscheidingsprocedure naar Iraans recht kwalificeert als 'owing to dislike of her husband' in de zin van artikel 1146 Iraans BW. Het oordeel van het hof is ook onjuist, althans onbegrijpelijk, omdat de bruidsgave niet los kan worden gezien van hoe het huwelijk en de echtscheiding zijn geregeld naar Iraans recht. Dat het Nederlandse recht geen *khul*-echtscheiding kent, is dan ook niet relevant. Voor zover het hof zou hebben bedoeld dat de openbare orde zich verzet tegen toepassing van artikel 1146 Iraans BW met betrekking tot de *khul*-echtscheiding, is dat oordeel onbegrijpelijk.

De A-G legt uit wat een bruidsgave is. De bruidsgave komt voor in de wetgeving van landen waar het personen- en familierecht is gebaseerd op het islamitische recht. De bruidsgave betreft een overeenkomst waarbij de man in het kader van de huwelijksvoltrekking zich verbindt om een geldbedrag, een bepaalde hoeveelheid goud of iets anders van waarde aan de vrouw te geven. De bruidsgave wordt doorgaans vermeld in de huwelijksakte. De vrouw is vanaf de huwelijksvoltrekking eigenaar van de bruidsgave en kan deze van de man opeisen. In de praktijk wordt een bruidsgave doorgaans niet opgeëist tijdens het huwelijk. De bruidsgave dient (mede) als financieel vangnet voor de vrouw in geval van echtscheiding. Dit moet worden gezien in het licht van het wettelijke stelsel van algehele scheiding van goederen

(behoudens andersluidende afspraken) en het (nagenoeg) ontbreken van een wettelijke aanspraak op levensonderhoud na echtscheiding voor de vrouw.

De A-G gaat vervolgens in op de mogelijkheden die de vrouw en de man naar Iraans recht hebben om een echtscheiding tot stand te brengen. Naast de wettelijke echtscheidingsgronden (die voor de vrouw beperkt zijn maar voor de man niet) kunnen partijen (in de huwelijksakte) aanvullende echtscheidingsgronden afspreken ten gunste van de vrouw. In de Iraanse wet worden twee aanvullende echtscheidingsgronden genoemd die zijn gebaseerd op de consensus tussen de echtgenoten: een *khul*-echtscheiding, waarbij de echtscheiding tot stand komt op verzoek van de vrouw op grond van haar aversie tegen de man ('dislike of her husband'), en een *mubarat*-echtscheiding, waarbij beiden willen scheiden wegens aversie tegen elkaar. Artikel 1146 Iraans BW schrijft voor dat een *khul*-echtscheiding mogelijk is wanneer de vrouw de man een vergoeding betaalt in ruil voor zijn instemming met de door haar gewenste echtscheiding. Die vergoeding kan bestaan uit een deel of het geheel van de nog niet betaalde bruidsgave. Tot slot staat de A-G stil bij de verschillende functies van de bruidsgave.

De A-G keert terug naar de klachten. Het hof heeft de verplichting van de man tot betaling van de bruidsgave aan de vrouw gekwalificeerd als een verplichting tot nakoming van een verbintenis uit overeenkomst. Het hof heeft de bruidsgave beoordeeld naar Iraans recht. Tegen deze kwalificatie en de toepasselijkheid van Iraans recht is geen klacht gericht. Dit betekent dat inhoud en omvang van de aanspraak van de vrouw uit hoofde van de bruidsgave, alsmede de bevrijdende verweren van de man tegen deze aanspraak, beoordeeld moeten worden naar Iraans recht (vgl. art. 12 lid 1 Rome I-Verordening). Dit geldt ook voor de vraag onder welke omstandigheden de vrouw haar aanspraak op de bruidsgave verliest. Het verweer van de man dat de vrouw, als compensatie voor een *khul*-echtscheiding, afstand moet doen van haar recht op de bruidsgave, wordt dus bestreken door Iraans recht. Het hof heeft nagelaten om te beoordelen of de door de vrouw geïnitieerde echtscheiding in Nederland kwalificeert als een *khul*-echtscheiding in de zin van artikel 1146 Iraans BW. Omdat de man zich tegen het verzoek van de vrouw heeft verweerd met een beroep op artikel 1146 Iraans BW, stellende dat zij met het initiëren van de echtscheiding in Nederland naar Iraans recht afstand heeft gedaan van haar recht op de bruidsgave, had het hof moeten beoordelen of is voldaan aan de voorwaarde voor toepassing van artikel 1146 Iraans BW. Het hof had dan ook moeten nagaan of sprake is van een *khul*-echtscheiding in de zin van artikel 1146 Iraans BW. Het oordeel van het hof dat de vrouw met het initiëren van de echtscheiding in Nederland geen afstand heeft gedaan van de bruidsgave, is gebaseerd op de overweging dat een door Nederlands recht beheerste echtscheiding, zoals in deze zaak, geen *khul*-echtscheiding kent. Hiermee is echter nog niet gezegd of de Nederlandse echtscheiding kwalificeert als een *khul*

-echtscheiding in de zin van artikel 1146 Iraans BW. Gegeven de toepasselijkheid van Iraans recht op de bruidsgave, kon het hof voor de beoordeling van de aanspraak van de vrouw niet volstaan met het oordeel dat het Nederlandse recht geen *khul*-echtscheiding kent, maar had het hof, gelet op het beroep van de man op artikel 1146 Iraans BW, moeten onderzoeken of de in Nederland op verzoek van de vrouw uitgesproken echtscheiding kwalificeert als een *khul*-echtscheiding in de zin van artikel 1146 Iraans BW en, zo ja, welke gevolgen dat naar Iraans recht heeft voor de aanspraak van de vrouw uit hoofde van de bruidsgave. De A-G meent dat het hof dit ten onrechte heeft nagelaten.

Voor zover het middel betoogt dat het hof toepassing van artikel 1146 Iraans BW heeft afgewezen wegens strijd met de Nederlandse openbare orde, mist het feitelijke grondslag. Het hof heeft het beroep van de man op artikel 1146 Iraans BW niet op deze grond verworpen, maar geoordeeld dat een door Nederlands recht beheerste echtscheiding geen *khul*-echtscheiding kent, zodat de vrouw met het initiëren van de echtscheiding in Nederland geen afstand heeft gedaan van de bruidsgave. De A-G meent dan ook dat het principale cassatiemiddel terecht is voorgesteld.

Bespreking van het incidentele cassatiemiddel van de vrouw

Dit middel is gericht tegen de beslissing van het hof met betrekking tot de afwikkeling van het huwelijksvermogensregime van partijen. Het hof heeft het volgende overwogen. Op grond van het HHV 1978 (Verdrag inzake het recht dat van toepassing is op het huwelijksvermogensregime, 's-Gravenhage 14 maart 1978, *Trb.* 1988, 130) is Iraans recht van toepassing op het huwelijksvermogensregime van partijen (r.o. 5.5). Het hof zal ingaan op de vraag of onderdeel A van de huwelijksvoorwaarden die een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak afhankelijk stelt van het antwoord op de vraag wie de echtscheiding heeft verzocht, kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde in de zin van artikel 14 HHV 1978 (r.o. 5.6).

Blijkens HR 19 november 2021, ECLI:NL:HR:2021:1721 kan een dergelijke bepaling in huwelijksvoorwaarden kennelijk onverenigbaar zijn met de openbare orde. Zo'n bepaling maakt onderscheid tussen de echtgenoten in de fase voorafgaand aan de indiening van een verzoek tot echtscheiding en kan leiden tot een beperking van het recht op toegang tot de rechter van de desbetreffende echtgenoot. De vraag of dat onderscheid en die beperking tot een resultaat leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde, kan niet in algemene zin worden beantwoord, nu in dat verband mede betekenis toekomt aan de overige feiten en omstandigheden van het concrete geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dat geval (r.o. 5.7).

Het hof neemt de gronden van de rechtbank over na een eigen afweging en voegt daar nog het

volgende aan toe. Wat betreft toelaatbaarheid van de voorwaarden in de Iraanse huwelijkse voorwaarden moet getoetst worden aan artikel 14 HHV 1978, hetgeen betekent dat toepassing van het door het verdrag aangewezen recht slechts achterwege kan blijven indien zij kennelijk in strijd is met de openbare orde. Het hof is van oordeel dat hiervan geen sprake is. Partijen zijn de huwelijkse voorwaarden in deze vorm aangegaan, terwijl zij hiertoe niet verplicht waren en gesteld noch gebleken is dat sprake was van een wilsgebrek. Dat in de huwelijkse voorwaarden sprake zou zijn van een onacceptabele vorm van discriminatie van de vrouw is niet gebleken. Het Iraanse recht kent een stelsel van algehele scheiding van vermogen. De bepaling in de huwelijkse voorwaarden beoogt juist om de vrouw in financieel opzicht te beschermen voor het geval de man besluit haar te verlaten. Indien de man de echtscheiding zou hebben geïnitieerd, kan hij geen recht doen gelden op een deel van het vermogen van de vrouw, terwijl hij bij scheiding een deel van zijn vermogen kwijtraakt. Het hof acht de beperkende voorwaarde in onderdeel A dan ook niet discriminerend, zodat geen sprake is van kennelijke onverenigbaarheid met de openbare orde zoals bedoeld in artikel 14 HHV 1978 (r.o. 5.9).

In onderdeel 1 worden klachten geformuleerd tegen r.o. 5.9. Ten onrechte heeft het hof de verenigbaarheid van onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden met de openbare orde getoetst naar het moment van het aangaan van de huwelijkse voorwaarden, door te overwegen dat partijen de huwelijkse voorwaarden in deze vorm zijn aangegaan terwijl zij hiertoe niet verplicht waren en gesteld noch gebleken is dat sprake was van een wilsgebrek. Het hof had de verenigbaarheid met de openbare orde moeten toetsen naar het moment waarop de rechter wordt gevraagd een beslissing te nemen. Ten onrechte heeft het hof de verenigbaarheid van onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden met de openbare orde getoetst aan het Iraanse recht, door te overwegen dat het Iraanse recht een stelsel van algehele scheiding van vermogens kent, de huwelijkse voorwaarden juist beogen om de vrouw in financieel opzicht te beschermen voor het geval de man besluit om haar te verlaten en hij geen recht kan doen gelden op een deel van het vermogen van de vrouw indien hij de echtscheiding initieert. Het hof had moeten toetsen of toepassing van Iraans recht naar Nederlandse opvattingen kan worden geduld. Ten onrechte heeft het hof de gemotiveerde stelling van de vrouw dat sprake is van 'uitsluitend een binding, dan wel betrokkenheid met Nederland' ongemotiveerd gepasseerd, terwijl deze stelling van belang is bij de beoordeling of toepassing van onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden naar Nederlandse opvattingen kan worden geduld. Bij de beoordeling van de verenigbaarheid van onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden met de openbare orde heeft het hof ten onrechte van belang geacht dat de man geen recht kan doen gelden op een deel van het vermogen van de vrouw. Het hof miskent hiermee dat in geval van een traditioneel rollenpatroon waarbij de man het vermogen opbouwt, een naar Nederlands recht verboden onderscheid bestaat indien het delen van het vermogen afhankelijk wordt

gemaakt van de vraag wie de echtscheiding verzoekt. Ten onrechte heeft het hof de gemotiveerde stelling van de vrouw hierover gepasseerd.

Bij de behandeling van deze klachten stelt de A-G het volgende voorop. Het gaat om de vraag of toepassing van onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden in strijd komt met de openbare orde in de zin van artikel 14 HHV 1978. Met deze huwelijkse voorwaarden zijn partijen afgeweken van het Iraanse wettelijke stelsel van algehele scheiding van goederen. Onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden is een door de Iraanse overheid vastgestelde modelclausule van huwelijkse voorwaarden. In cassatie staat vast dat de huwelijkse voorwaarden van partijen worden beheerst door Iraans recht. Eveneens staat vast dat deze huwelijkse voorwaarden op grond van Iraans recht, zowel naar vorm als inhoud, rechtsgeldig zijn. De vraag of deze modelclausule in Iraanse huwelijkse voorwaarden verenigbaar is met de Nederlandse openbare orde, heeft de Hoge Raad in zijn prejudiciële beslissing van 19 november 2021, ECLI:NL:HR:2021:1721, als volgt beantwoord:

‘3.1 Art. 10:6 BW bepaalt dat vreemd recht niet wordt toegepast, voor zover de toepassing ervan kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde.

3.2 In de wetsgeschiedenis van art. 10:6 BW is het volgende opgemerkt. Bij het begrip openbare orde van art. 10:6 BW gaat het om gevallen waarin sprake is van strijd met fundamentele waarden en beginselen van de Nederlandse rechtsorde. Daarbij moet worden onderscheiden tussen de inhoud van het vreemde recht en de gevolgen waartoe toepassing van het vreemde recht in het concrete geval leidt. Van vreemd recht dat naar zijn inhoud in strijd is met de openbare orde, is sprake in gevallen waarin de grenzen van wat naar Nederlandse opvattingen voor een wetgever behoorlijk en geoorloofd is, worden overschreden. Dergelijk vreemd recht kan in Nederland niet worden toegepast, waarbij het niet ter zake doet of het desbetreffende geval enige verbondenheid met Nederland heeft. Vreemd recht dat niet op zichzelf al naar zijn inhoud onaanvaardbaar is, kan toch buiten toepassing blijven indien toepassing zou leiden tot een gevolg dat naar Nederlandse opvattingen niet kan worden geduld. Bij deze toetsing spelen de omstandigheden van het geval, en met name de betrokkenheid van Nederland, een belangrijke rol. (...)

3.3 Van de hiervoor in 3.2 bedoelde strijd met fundamentele waarden en beginselen van de Nederlandse rechtsorde kan onder meer sprake zijn indien het vreemde recht inbreuk maakt op een van de grondrechten (...). Tot die grondrechten behoren het recht op gelijke behandeling, het recht op toegang tot de rechter en (...).

3.4.1 Het bepaalde in art. 10:6 BW en hetgeen hiervoor in 3.2-3.3 is overwogen, is van toepassing indien het Nederlandse conflictenrecht het recht van een andere staat aanwijst. (...)

(...)

3.4.3 Het past in het stelsel van Boek 10 BW en sluit aan bij de daarin geregelde gevallen – te weten art. 10:6 BW (...) – om te aanvaarden dat de openbare orde ook kan meebrengen dat in Nederland rechtsgevolg wordt onthouden aan een rechtshandeling die door een partij of door partijen is verricht in overeenstemming met geschreven of ongeschreven vreemd recht en volgens dat vreemde recht rechtsgeldig is, voor zover het toekennen van rechtsgevolg aan die rechtshandeling tot een resultaat leidt dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde.

3.5 (...)

3.6.1 Een (naar het toepasselijke vreemde recht rechtsgeldig overeengekomen) bepaling in huwelijkse voorwaarden die een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak afhankelijk stelt van het antwoord op de vraag welke echtgenoot de echtscheiding heeft verzocht, kan kennelijk onverenigbaar zijn met de openbare orde in de hiervoor in 3.4.3 bedoelde zin. Een dergelijke bepaling maakt immers onderscheid tussen de echtgenoten in de fase voorafgaand aan de indiening van een verzoek tot echtscheiding en kan leiden tot een beperking van het recht op toegang tot de rechter van de desbetreffende echtgenoot. De vraag of dat onderscheid en die beperking tot een resultaat leiden dat kennelijk onverenigbaar is met de openbare orde in de hiervoor in 3.4.3 bedoelde zin, kan echter niet in algemene zin worden beantwoord, nu in dat verband mede betekenis toekomt aan de overige feiten en omstandigheden van het concrete geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dat geval.’

De A-G kan de redenering van Th.M. de Boer in zijn *NJ*-noot onder deze uitspraak goed volgen. In afwijking van het Iraanse wettelijke stelsel van algehele scheiding van goederen, zijn partijen ten gunste van de vrouw huwelijkse voorwaarden overeengekomen waarin zij onder voorwaarden recht heeft op de helft van het vermogen van de man dat hij tijdens het huwelijk heeft opgebouwd. Zonder deze huwelijkse voorwaarden zou zij op grond van het wettelijke stelsel geen aanspraak kunnen maken op het vermogen van de man. De huwelijkse voorwaarden maken weliswaar onderscheid tussen de echtgenoten, maar dit onderscheid moet worden gezien tegen de achtergrond van het Iraanse echtscheidingsrecht, waarin de man in tegenstelling tot de vrouw over vrijwel een onbeperkt recht beschikt om de echtscheiding te initiëren. De huwelijkse voorwaarden zijn bedoeld om de vrouw in financieel opzicht te beschermen tegen een al te lichtvaardige huwelijksontbinding door de man. Verder lijkt het de A-G moeilijk vol te houden dat deze huwelijkse voorwaarden in Nederland zullen leiden tot een, met het oog op de openbare orde niet te dulden, beperking van het recht van de vrouw op toegang tot de rechter. Natuurlijk wordt de vrouw door deze huwelijkse voorwaarden ontmoedigd om echtscheiding te vragen, omdat zij in dat geval haar huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak verliest. Dat kan voor haar een financiële

belemmering zijn om echtscheiding te verzoeken. Maar is dit niet een aspect dat in vrijwel alle (ook Nederlandse) echtscheidingszaken een rol speelt? Een echtscheiding heeft nu eenmaal financiële consequenties voor beide echtgenoten. Bovendien wordt ook de man volgens de Iraanse huwelijkse voorwaarden ontmoedigd om het initiatief te nemen tot echtscheiding, omdat de vrouw dan aanspraak maakt op de helft van zijn vermogen dat hij tijdens het huwelijk heeft opgebouwd. Door deze huwelijkse voorwaarden af te spreken accepteren beide partijen een financieel verlies door degene die de echtscheiding in gang heeft gezet. Aldus wordt de vrouw niet meer dan de man beperkt om de echtscheiding te verzoeken. Ten slotte meent de A-G dat de uitvoering van deze huwelijkse voorwaarden, die door partijen ter gelegenheid van een in Iran voltrokken huwelijk zijn afgesproken, het meest recht doet aan de partijverwachtingen: geen van partijen zal er rekening mee hebben gehouden dat de vrouw in geval van een door haar ingeleide echtscheidingsprocedure aanspraak zal kunnen maken op de helft van het vermogen van de man. Dit wordt niet anders omdat de zaak (inmiddels) nauw is verbonden met de Nederlandse rechtssfeer en de toetsing aan de openbare orde moet plaatsvinden naar het moment waarop de rechter wordt verzocht om een beslissing te geven. Gelet op het voorgaande heeft het hof kunnen oordelen dat niet is gebleken dat in onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden sprake zou zijn van een onacceptabele vorm van discriminatie van de vrouw. De voorwaarde levert geen kennelijke onverenigbaarheid met de Nederlandse openbare orde op zoals bedoeld in artikel 14 HHV 1978. Op zich voert het middel terecht aan dat het hof niet uitdrukkelijk aandacht heeft besteed aan de mate van betrokkenheid van Nederland bij het onderhavige geval. Dit kan echter niet tot cassatie leiden. Het oordeel van het hof dat toepassing van onderdeel A van de Iraanse huwelijkse voorwaarden niet leidt tot een resultaat dat in strijd is met de Nederlandse openbare orde, houdt namelijk ook stand wanneer wordt aangenomen dat de casus (op grond van de in het middel genoemde omstandigheden) nauw is verbonden met de rechtssfeer van Nederland.

Onderdeel 2 is gericht tegen overwegingen ten overvloede in r.o. 5.10 e.v. Na het weergeven van de overwegingen van het hof en de klachten van het middel komt de A-G tot het volgende. In r.o. 5.10 heeft het hof terecht vooropgesteld dat, wanneer een onderdeel van de Iraanse huwelijkse voorwaarden buiten toepassing wordt gelaten in verband met, aannemend dat daarvan wél sprake zou zijn, strijd met de Nederlandse openbare orde, aan de hand van het Iraanse recht moet worden bepaald in hoeverre de vrouw een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak kan ontlenen aan de huwelijkse voorwaarden minus het door de openbare orde getroffen en buiten toepassing gelaten onderdeel daarvan. Zoals het hof aan het slot van r.o. 5.10 ook overweegt, vergt dit uitleg van het Iraanse huwelijksvermogensrecht. In r.o. 5.11 gaat het hof in op de uitleg van het Iraanse recht, in het bijzonder artikel 1119 Iraans BW, waaruit volgt dat de echtgenoten in hun huwelijkscontract mogen afwijken van het Iraanse wettelijke stelsel van algehele scheiding van goederen voor zover de overeengekomen bepalingen niet in

strijd zijn met de essentie van het huwelijk. Ook besteedt het hof aandacht aan de achtergrond van de modelclausule van huwelijkse voorwaarden die de Iraanse overheid heeft vastgesteld. Het hof heeft in r.o. 5.12 onvoldoende inzichtelijk gemaakt dat en waarom de vrouw naar Iraans recht een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak kan maken op het vermogen van de man op grond van onderdeel A van de huwelijkse voorwaarden minus het gewraakte onderdeel daarvan. Voor dat oordeel moet op z'n minst duidelijk worden of en, zo ja, in hoeverre de vrouw naar Iraans recht een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak kan ontlenen aan de huwelijkse voorwaarden in het geval het gewraakte onderdeel wegens strijd met de Nederlandse openbare orde buiten toepassing wordt gelaten. Hiervoor is nodig om in kaart te brengen op welke wijze naar Iraans recht wordt omgegaan met de omstandigheid dat een gedeelte van een tussen partijen overeengekomen clausule in de huwelijkse voorwaarden buiten toepassing blijft. Dit heeft het hof nagelaten. Hoewel onderdeel 2 terecht is voorgesteld, zal dit niet tot cassatie kunnen leiden omdat het is gericht tegen een overweging ten overvloede.

Conclusie

De conclusie strekt tot vernietiging in het principale cassatieberoep en tot verwerping in het incidentele cassatieberoep.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-05-2026

ECLI: ECLI:NL:PHR:2026:509

Zaaknummer: 25/02838

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Echtscheidingsprocedure. Verandering en vermeerdering verzoek in hoger beroep (art. 283 Rv in verbinding met art. 362 Rv). Nevenvoorziening in hoger beroep met betrekking tot gezag (art. 827 lid 1 onder c Rv). Tweeconclusieregel; uitzondering vanwege aard van geschil? Hoor en wederhoor.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in 2016 gehuwd en hebben twee kinderen. Bij de scheiding heeft de vrouw verzocht om eenhoofdig gezag. De rechtbank heeft dit verzoek afgewezen. In hoger beroep verzocht zij alsnog belast te worden met eenhoofdig gezag. De man heeft bij hoger beroep nieuwe verzoeken gedaan, waaronder het verzoek om hem te belasten met het eenhoofdig gezag over de kinderen. Het hof heeft geoordeeld dat de nieuwe verzoeken en vermeerdering van de verzoeken van de man toelaatbaar zijn. Het hof was van oordeel dat het verzoek van de man om belast te worden met het eenhoofdig gezag kan worden meegenomen in die procedure, aangezien de kwestie van het gezag aan het hof voorlag. Het hof heeft de man belast met het eenhoofdig gezag over de kinderen.

Beoordeling van het middel

Onderdeel 1 van het middel klaagt over het oordeel van het hof dat de nieuwe verzoeken van de man bij verweerschrift in incidenteel beroep toelaatbaar zijn. Onderdeel 1.1.1 stelt dat de tweeconclusieregel meebrengt dat ten laatste in het beroepschrift om nieuwe nevenvoorzieningen kunnen worden verzocht. De Hoge Raad oordeelt dat dit onderdeel faalt en overweegt daartoe dat op grond van artikel 827 lid 1 aanhef en onder c Rv in elke fase van de procedure, ook voor het eerst in hoger beroep, om nevenvoorzieningen kunnen worden verzocht over het gezag. Grieven en veranderingen of vermeerderingen van het verzoek in hoger beroep dienen in beginsel bij verzoek- of verweerschrift te worden aangevoerd respectievelijk plaats te vinden. Een uitzondering hierop geldt als de aard van het geschil meebrengt dat in ook een later stadium nog een grief kan worden aangevoerd of een verandering of vermeerdering van verzoek kan plaatsvinden. Voor een beslissing over toekenning van eenhoofdig gezag (art. 1:251a lid 1 BW) geldt volgens de Hoge Raad dat deze

zoveel mogelijk moet zijn gebaseerd op de omstandigheden ten tijde van de uitspraak van de rechter. Bovendien is de beslissing waarbij eenhoofdig gezag is toegekend vatbaar voor wijziging als nadien de omstandigheden zijn gewijzigd, of bij het nemen van de beslissing van onjuiste of onvolledige gegevens is uitgegaan (art. 1:253o BW). Het hof is er aldus terecht van uitgegaan dat de aard van het geschil in dit geval meebrengt dat na het verzoek- en verweerschrift in hoger beroep nog een nieuwe grief of een nieuw verzoek ter zake van het eenhoofdig gezag over de kinderen kon worden aangevoerd, respectievelijk kon worden gedaan.

Onderdeel 1.1.2 klaagt dat als het verzoek toelaatbaar is, de vrouw door het hof in de gelegenheid gesteld had moeten worden inhoudelijk verweer te voeren en haar standpunten te herzien. Ook dit onderdeel faalt volgens de Hoge Raad. De Hoge Raad onderschrijft het uitgangspunt dat het hof de vrouw voldoende gelegenheid moet hebben geboden zich hierover uit te laten. Volgens de Hoge Raad is dat het geval. Voorafgaand aan de mondelinge behandeling bij het hof heeft de vrouw het verweerschrift met producties in het geding gebracht dat zij had ingediend in de procedure die de man inmiddels bij de rechtbank aanhangig had gemaakt ter verkrijging van het eenhoofdig gezag. De vrouw heeft het hof verzocht dit verweerschrift met producties mee te wegen in de beoordeling. Uit het procesverbaal van de mondelinge behandeling en de bestreden beschikking blijkt dat tijdens de mondelinge behandeling het gezag en de standpunten die partijen daarover hadden aangevoerd, aan de orde zijn gekomen. Het hof heeft deze standpunten ook in zijn beoordeling betrokken.

Conclusie

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 29-05-2026

ECLI: ECLI:NL:HR:2026:808

Zaaknummer: 25/02548

Rechters: S.J. Schaafsma, G.C. Makkink en K. Teuben

Advocaten: C.S.G. Janssens en A.H.M. van Steenhoven

Wetsartikelen: 827 lid onder c Rv, 1:251a BW en 1:253o BW

RECHTSPRAAK

Personen- en familierecht. Binnenlandse adoptiezaak. Draagmoeder met spijt. Beoordeling van het vereiste voor adoptie dat het kind van zijn ouder (i.c. de draagmoeder) in de hoedanigheid van ouder niets meer te verwachten heeft (art. 1:227 lid 3 BW). Vetorecht bij adoptie (art. 1:228 lid 1 onder d en lid 2 BW).

Feiten en omstandigheden

Deze zaak betreft adoptie na draagmoederschap. Het kind is via draagmoederschap geboren voor een homoseksueel stel, waarbij een van de wensouders de biologische vader is. Daartoe hebben zij een draagmoederschapsovereenkomst gesloten. Het kind woont bij de wensouders en wordt door hen verzorgd en opgevoed. Nadat de rechtbank het vaderschap, het gezag en de adoptie aan de andere wensvader heeft toegewezen, kreeg de draagmoeder spijt en stelde zij hoger beroep in omdat zij alsnog een moederrol in het leven van het kind wilde vervullen.

Het hof erkent dat tussen de draagmoeder en wensouders spanningen zijn ontstaan over haar plaats in het leven van het kind. Hoewel het hof vaststelt dat de wensouders de afspraken niet hebben geschonden, is de draagmoeder haar eerdere keuze gaan heroverwegen. Het hof weigert te anticiperen op de toekomstige wetgeving en beoordeelt de zaak uitsluitend op basis van het huidige recht. Voor adoptie vereist artikel 1:227 lid 3 BW dat vaststaat dat het kind niets meer van zijn ouder in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft. Volgens het hof is aan die voorwaarde niet voldaan, omdat de draagmoeder nog steeds een moederrol wil en mogelijk ook kan vervullen. Het hof wijst daarom het adoptieverzoek, evenals de daarmee samenhangende verzoeken, af. Wel oordeelt het hof dat het in het belang van het kind is dat de biologische vader alleen het gezag uitoefent, omdat het kind sinds zijn geboorte in het gezin van de wensouders opgroeit en daar stabiel wordt verzorgd. In cassatie bestrijden de wensouders het oordeel van het hof over de adoptie en de daarmee samenhangende verzoeken. De cassatieprocedure draait in de kern om de vraag of het hof de juiste toets heeft aangelegd bij de beoordeling van de vraag of voldaan is aan genoemd vereiste voor adoptie van artikel 1:227 lid 3 BW dat het kind van een ouder (i.c. de draagmoeder) in de hoedanigheid van ouder niets meer te verwachten heeft.

Beoordeling van de cassatiemiddelen

Het cassatiemiddel bestaat uit zeven onderdelen. Het eerste onderdeel is gericht tegen het oordeel van het hof dat niet langer is voldaan aan de voorwaarde van artikel 1:227 lid 3 BW. Wensouders stellen dat dit, anders dan het hof heeft gedaan, moet worden beoordeeld naar de stand van zaken van het moment van indiening van het adoptieverzoek bij de rechtbank (*ex tunc*). De wensouders wijzen in dit verband op het Wetsvoorstel draagmoederschap dat de herroepingstermijn vanwege het belang van rechtszekerheid beperkt tot een termijn van drie maanden na de geboorte. De voorschriften van de artikelen 3 en 21 IVRK en 8 en 12 EVRM pleiten er volgens de wensouders tevens voor dat, gelet op het belang van het kind en de andere betrokkenen bij rechtszekerheid, het tijdstip van het verzoek tot adoptie beslissend is en dat de draagmoeder zich niet later alsnog kan bedenken.

Dit onderdeel slaagt volgens de A-G niet. Artikel 1:227 lid 3 BW moet niet zo uitgelegd worden dat de rechter dient te toetsen aan de hand van de feiten en omstandigheden ten tijde van het indienen van het verzoek tot adoptie. Het gaat om de feiten en omstandigheden die zich voordoen op het moment van de beoordeling van het verzoek. Het wetsvoorstel en de verwijzing naar de artikelen 3 en 21 IVRK en 8 en 12 EVRM maken dit niet anders. Ten eerste is vooruitlopen op het wetsvoorstel te prematuur. Ten tweede ziet de keuze van de wetgever voor het maximeren van de herroepingstermijn van een draagmoederschapsconstructie die voorafgaand aan de conceptie door een rechter is goedgekeurd op een andere situatie. Het belang van het kind bij rechtszekerheid in algemene zin maakt niet dat in adoptieprocedures *ex tunc* zou moeten worden getoetst. Integendeel: het belang van het kind is onder de huidige wetgeving het meest gebaat bij een beoordeling aan de hand van de actuele feiten en omstandigheden van het geval. Dat de rechters in eerste aanleg en in hoger beroep een adoptieverzoek zouden moeten beoordelen aan de hand van de omstandigheden ten tijde van indiening van het adoptieverzoek, draagt bovendien niet per definitie bij aan rechtszekerheid. Het hof kan de betreffende feiten en omstandigheden immers anders wegen dan de rechtbank en in hoger beroep alsnog tot een ander oordeel komen.

Volgens de A-G lenen de onderdelen 2-6] zich voor een gezamenlijke bespreking. De onderdelen 2 tot en met 5] richten zich met verschillende klachten tegen de beoordeling van het hof of voldaan is aan het vereiste van artikel 1:227 lid 3 BW dat het kind niets meer van de draagmoeder in de hoedanigheid van ouder te verwachten heeft. De klachten komen er in de kern op neer dat het hof bij deze beoordeling niet alle relevante feiten en omstandigheden betrokken heeft, althans dat het hof dit niet voldoende kenbaar heeft gedaan. Onderdeel 6] is voorgesteld voor het geval artikel 1:227 lid 3 BW een belangenafweging in de weg zou staan. Tot slot bevat onderdeel 7 een voortbouwklacht. De A-G komt tot de conclusie dat de onderdelen 2 tot en met 5] grotendeels slagen. Onderdeel 6 kan niet tot cassatie leiden.

Onderdeel 7 slaagt in het voetspoor van onderdeel 2-5.

De A-G zet daartoe uiteen dat het hof het adoptieverzoek uitsluitend afwijst op de grond dat niet is voldaan aan het tweede vereiste van artikel 1:227 lid 3 BW dat het kind niets meer te verwachten heeft van de draagmoeder in de hoedanigheid van ouder. Het hof overwoog daartoe dat de draagmoeder in de toekomst een rol als moeder in het leven van het kind zou willen en mogelijk ook zou kunnen vervullen, en baseert dit oordeel op de omstandigheden dat: (1) de draagmoeder niet langer haar ouderband met het kind wenst door te snijden en niet langer de wens heeft in te stemmen met de adoptie; (2) gebleken is dat het kind vanaf zijn geboorte goed contact en prettige omgang met de draagmoeder en haar gezin heeft gehad; en (3) dat bij de draagmoeder nu de wens bestaat om voor het kind te zorgen en medeverantwoordelijkheid te nemen voor zijn opvoeding.

Hoewel dit volgens de A-G relevante feiten en omstandigheden zijn, die het hof terecht heeft meegewogen in zijn beoordeling, had het hof alle feiten en omstandigheden in de beoordeling moeten betrekken en niet alleen de wens van de draagmoeder tot behoud van de familierechtelijke relatie en tot het verzorgen en (mede) opvoeden van het kind en het goede contact dat zij en haar gezin met het kind hebben. De rechter moet bij de beoordeling van de vraag of van een draagmoeder nog iets te verwachten is in de hoedanigheid van ouder ook het belang van het kind betrekken. Het belang van het kind kan zich ertegen verzetten dat van een draagmoeder nog iets te verwachten is in de hoedanigheid van ouder. In de context van een draagmoederconstructie is adoptie het sluitstuk van een heel traject gericht op overdracht van ouderschap, waarbij ook de wensouders betrokken zijn. Voor de vraag of nog iets te verwachten is van de draagmoeder in de hoedanigheid van ouder is ook relevant welke stappen in dat traject al zijn gezet. Als al zover uitvoering is gegeven aan het traject dat het niet zetten van de laatste stap, te weten adoptie, in strijd komt met het belang van het kind kan volgens de A-G niet geoordeeld worden dat het kind van de draagmoeder nog iets te verwachten heeft in de hoedanigheid van ouder.

Het hof heeft wel oog voor feiten en omstandigheden in deze specifieke context van een draagmoederconstructie, maar oordeelt dat het wettelijke niets meer te verwachten-vereiste niet opzijgezet kan worden. De A-G beaamt dat adoptie slechts kan worden uitgesproken, als aan dit tweede wettelijke vereiste voor adoptie is voldaan. Volgens de A-G miskent het hof echter dat het de door het hof hier genoemde feiten en omstandigheden, namelijk de andersluidende verklaring van de draagmoeder in de preambule van de draagmoederschapsovereenkomst, het belang van het kind duidelijkheid te krijgen waar hij opgroeit en wie beslissingen over hem neemt, het vooruitzicht op een mogelijke verdere juridische strijd en de overige relevante omstandigheden van het geval, wel had kunnen, en moeten, meewegen in het kader van de beoordeling|of|aan het wettelijke niets meer te

verwachten-vereiste is voldaan. Op deze wijze zou het belang van het kind gewaarborgd zijn bij de beoordeling door het hof of aan dit vereiste is voldaan. Dit betekent dat het hof in zijn beoordeling of aan het niets meer te verwachten-vereiste is voldaan ook had moeten betrekken dat het in dezelfde beschikking de beslissing van de rechtbank heeft bekrachtigd om op grond van artikel 1:253c BW de biologische wensvader te belasten met het eenhoofdig gezag over het kind.

Het hof had tevens de in onderdeel 3 (en zie ook de niet-limitatieve omstandigheden genoemd door de A-G) genoemde feiten en omstandigheden moeten meewegen, namelijk;

de aard en strekking van de in de draagmoederschapsovereenkomst gemaakte afspraken die ertoe strekken dat de draagmoeder akkoord zou gaan met de adoptie en zich niet zou verzetten tegen een verzoek tot adoptie;
dat het kind sinds zijn geboorte opgroeit in het gezin van de wensouders en niet in gezinsverband met de draagmoeder;
dat de biologische vader het eenhoofdig gezag over het kind heeft;
de belangen van het kind;
dat het gaat goed met het kind in het gezin van de wensouders;
dat de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) heeft geadviseerd niet te tornen aan de afspraak dat hij opgroeit bij de wensouders met de afspraak dat hij af en toe contact heeft met de draagmoeder. Het ontstane wantrouwen van de draagmoeder richting de wensouders is volgens de raad niet in het belang van het kind, hij moet kunnen opgroeien in een stabiele gezinssituatie met betrouwbare hechtingsfiguren.

De A-G wijst er in dit verband op dat als het hof het feit dat het kind niet of nauwelijks met de draagmoeder in gezinsverband heeft samengeleefd niet zou hoeven betrekken bij zijn beoordeling of aan het niets meer te verwachten-vereiste zou zijn voldaan, feitelijk toch sprake zou kunnen zijn van een absoluut vetorecht van de draagmoeder. Wanneer het hof bij zijn beoordeling van het adoptieverzoek vanuit het vetorecht van de moeder vertrokken was (art. 1:228 lid 1 onder d BW), had het hof immers moeten beoordelen of aan deze tegenspraak van de moeder voorbijgegaan zou kunnen worden, omdat het kind niet of nauwelijks met de draagmoeder in gezinsverband heeft samengeleefd (art. 1:228 lid 2 onder a BW).

Door bovengenoemde omstandigheden niet mee te nemen wordt volgens de A-G geen recht gedaan aan het belang van het kind en ook niet aan de belangen van de wensouders. Volgens de A-G dient het (verwijzings)hof met inachtneming van alle feiten en omstandigheden te beoordelen of is voldaan aan het niets meer te verwachten-vereiste. Dat is een complexe beoordeling, gelet op de gerechtvaardigde belangen van alle betrokkenen, waarbij het belang

van het kind leidend is.

Conclusie

De conclusie strekt tot vernietiging en verwijzing.

Instantie: Parket bij de Hoge Raad

Datum uitspraak: 22-05-2026

ECLI: ECLI:NL:PHR:2026:511

Zaaknummer: 25/02804

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het kader van een verzoek tot gerechtelijk vaststellen ouderschap van de bijzondere curator na vernietiging erkenning wordt een DNA-onderzoek bevolen, omdat partijen niet gezamenlijk zijn overgegaan tot erkenning.

Feiten

Nadat de erkenning van de minderjarige door de toenmalige juridische vader vernietigd was, zijn de moeder en de vermoedelijke biologische vader (de man) in de gelegenheid gesteld om de erkenning gezamenlijk te regelen. In 2025 oordeelde de rechtbank dat als de erkenning niet heeft plaatsgevonden, de bijzondere curator een standpunt zou innemen over de voortgang van de procedure. Inmiddels heeft de bijzondere curator een zelfstandig verzoek tot gerechtelijke vaststelling van het ouderschap van de man ingediend. Volgens haar is van belang dat de juridische werkelijkheid zo snel mogelijk in overeenstemming wordt gebracht met de biologische werkelijkheid. Zij kreeg geen reactie van de moeder en de man op haar vraag of de erkenning heeft plaatsgevonden.

Beoordeling en motivering

De rechtbank oordeelt dat de erkenning kennelijk niet gezamenlijk geregeld is en is het eens met de bijzondere curator dat het vaststellen van het juridisch vaderschap wel van belang is. Voor gerechtelijke vaststelling van het ouderschap is aanvullend bewijs nodig dat de man de verwekker is. Dat de man en de vrouw het hierover eens zijn, is onvoldoende. Gezien er geen aanvullend bewijs is overlegd, is DNA-onderzoek de enige mogelijkheid om duidelijkheid te geven.

Conclusie

De beslissing betreffende gerechtelijke vaststelling ouderschap wordt aangehouden in afwachting van de uitkomst van het bevolen DNA-onderzoek.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 07-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2026:10920

Zaaknummer: C/09/682426 / FA RK 25-2233

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kinderrechter verlengt de kinderbeschermingsmaatregelen van een broer en zus en verzoekt de raad nader onderzoek te doen naar het (woon)perspectief, met inbegrip van de mogelijkheid van samenplaatsing, in het licht van artikel 8 EVRM en vooruitlopend op de wettelijke verankering van samenplaatsing van broers en zussen.

Feiten

De ouders hebben gezamenlijk gezag over de negenjarige (kind 1) en zesjarige (kind 2). De kinderen zijn in 2023 onder toezicht gesteld (OTS) en uit huis geplaatst (UHP). Kind 1 verblijft in een pleeggezin en kind 2 verbleef eerst in een pleeggezin en later in gezinshuizen vanwege de toegenomen gedragsproblemen. De gecertificeerde instelling verzoekt de OTS en UHP van beide kinderen te verlengen. Volgens de ouders is kind 1 liefdevol opgenomen in het pleeggezin, maar bij kind 2 heeft de UHP geleid tot gedragsproblematiek die er daarvoor nog niet was.

Beoordeling en motivering

De kinderrechter benadrukt grote moeite te hebben met de wijze waarop de UHP van kind 2 heeft vorm gekregen. Hij is uit zijn vertrouwde omgeving gehaald omdat dat beter voor hem zou zijn, terwijl gebleken is dat hij na de scheiding van zijn moeder tweemaal in gezinshuizen is geplaatst waar geen perspectief kan worden geboden. Het is onvoldoende duidelijk of niet kan worden toegewerkt naar een terugplaatsing bij de moeder of indien dat niet kan bij de vader. De Raad voor de Kinderbescherming wordt verzocht hiernaar een onderzoek te verrichten. Daarbij dient mede te worden onderzocht of plaatsing van kind 2 in het pleeggezin van kind 1 mogelijk is, mede in het licht van artikel 8 EVRM en de daarop gebaseerde rechtspraak waarin het belang van samenplaatsing van broertjes en zusjes wordt benadrukt. Tevens dient in het rapport uitdrukkelijk rekening te worden gehouden met de voorgenomen wetgeving inzake jeugdbescherming, waarin samenplaatsing van broers en zussen als uitgangspunt wordt vastgelegd.

Conclusie

De kinderrechter verlengt de lopende kindbeschermingsmaatregelen voor de duur van zes maanden om aan de hand van het onderzoek de zaken opnieuw te behandelen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 13-05-2026

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2026:1796

Zaaknummer: 255230 en 255235

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontkenning vaderschap, gerechtelijke vaststelling vaderschap, Hongaars recht, artikel 8 EVRM.

Feiten en omstandigheden

De moeder was van 2007 tot 2022 getrouwd met man 1. Tijdens het huwelijk is in 2018 het kind geboren, maar het kind heeft nooit contact gehad met man 1. Sinds 2013 heeft de moeder een relatie met man 2, met wie zij ook heeft samengewoond en nu een latrelatie heeft. Al voor de geboorte van het kind heeft man 2, de biologische vader, het kind erkend. Via een brief heeft de gemeente laten weten dat de erkenningsakte ten onrechte is opgemaakt, omdat de moeder ten tijde van de geboorte nog getrouwd was met man 1.

Verzoekschrift

De moeder verzoekt nu primair om een verklaring voor recht uit te spreken dat de erkenning door man 2 bindend is; en subsidiair om het door het huwelijk ontstane vaderschap van man 1 te ontkennen en het vaderschap van man 2 gerechtelijk vast te stellen. De moeder stelt dat het onwenselijk is dat haar kind nu een juridische vader heeft die niet de verwekker van het kind is en waarmee het kind ook nooit contact heeft gehad. Zij wil dat de juridische werkelijkheid overeenkomt met de biologische werkelijkheid.

Beoordeling en motivering

Nu de verzoekster in Nederland woont, heeft de Nederlandse rechter rechtsmacht op grond van artikel 3 sub a Rv. Op grond van artikel 10:93 lid 1 jo. 10:92 lid 1 BW moet de vraag of er door het huwelijk van rechtswege vaderschap ontstaat beantwoord worden op basis van het recht van de staat van de gemeenschappelijke nationaliteit van de moeder en de potentiële vader. Nu de moeder en man 1 beide de Hongaarse nationaliteit hebben, past de rechter het Hongaarse recht toe.

Volgens het Hongaarse recht is de man die gedurende (een deel van) de periode van conceptie tot geboorte met de moeder van het kind getrouwd was, de juridische vader van het kind. Hierdoor is man 1 de juridische vader van het kind en is de erkenningsakte van man 2 ten

onrechte opgemaakt. Het primaire verzoek wordt daarom afgewezen.

Volgens het Hongaarse recht kan de moeder tot het derde levensjaar van het kind een verzoek tot ontkenning indienen. Nu deze termijn is verstreken, is de moeder in beginsel niet-ontvankelijk. Echter, indien het proces is gestart voordat het kind meerderjarig is, kan het kind binnen één jaar zelfstandig het proces aangaan. De rechtbank overweegt dat de moeder alsnog ontvankelijk moet worden verklaard op grond van artikel 8 EVRM. Hoewel het stellen van een termijn voor ontkenning van vaderschap op zichzelf niet in strijd is met het EVRM, moet de gestelde termijn evenredig zijn ten aanzien van het beoogde doel, namelijk het bereiken van rechtszekerheid. In dit geval wordt de rechtszekerheid niet gediend met de gestelde termijn en voorkomt deze ook niet langere onzekerheid voor het kind, nu deze alsnog zelfstandig een verzoek tot ontkenning van vaderschap kan doen. Handhaving van de gestelde termijn levert een ongerechtvaardigde inmenging op met het familieleven van het kind.

Volgens het Hongaarse recht kan het vaderschap worden aangevochten als de persoon in kwestie geen seksuele gemeenschap heeft gehad ten tijde van de conceptie of het anderszins onmogelijk is dat het kind van hem is. Volgens de moeder en man 2 bestaat er geen twijfel dat de laatste de biologische vader is, aangezien zij al sinds 2013 een relatie hadden en het kind geboren is met behulp van ivf. De moeder heeft aangegeven het kind niet te willen belasten met een DNA-onderzoek, omdat deze niet op de hoogte is van de procedure. Ook heeft man 1 ingestemd met de toewijzing van het verzoek tot ontkenning van vaderschap. Gelet op het bovenstaande is de rechtbank ervan overtuigd dat man 1 niet de biologische vader is van het kind. Het verzoek tot ontkenning van vaderschap van man 1 wordt daarom toegewezen.

Voor het verzoek om gerechtelijke vaststelling van het vaderschap van man 2 past de rechtbank Nederlands recht toe, omdat de moeder en man 2 geen gemeenschappelijke nationaliteit hebben, en Nederland hun gewone verblijfplaats is. Op grond van artikel 1:207 BW kan een moeder een verzoek doen tot gerechtelijke vaststelling van vaderschap binnen vijf jaar na de geboorte van het kind. Nu deze termijn verstreken is, is de moeder niet-ontvankelijk. Ook een kind kan een verzoek tot gerechtelijke vaststelling van vaderschap doen, zonder dat er een vervaltermijn geldt. Het kind is dus wel ontvankelijk in haar verzoek (gedaan namens haar door de bijzondere curator). Vaderschap kan door de rechtbank worden vastgesteld als de vader de verwekker is of als deze als levensgezel van de moeder heeft ingestemd met de daad die de verwekking van het kind tot gevolg kan hebben gehad. Op basis van de gegeven verklaringen en overlegde stukken is de rechtbank overtuigd dat man 2 als levensgezel van de moeder heeft ingestemd met het ivf-traject waaruit het kind is geboren.

Conclusie

De rechtbank verklaart het verzoek van de moeder tot ontkenning van vaderschap van man 1 gegrond; en stelt, onder voorwaarde van het onherroepelijk worden hiervan, het vaderschap van man 2 vast.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 10-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2026:11295

Zaaknummer: C/09/679282 / FA RK 25-604

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Toewijzing adoptie van meerderjarige, vanwege verschoonbare termijnoverschrijding en zeer bijzondere omstandigheden.

Feiten en omstandigheden

De jongmeerderjarige is geboren in 2003 en heeft slechts enkele maanden bij zijn moeder gewoond. De biologische vader is onbekend, maar de jongmeerderjarige is in 2006 erkend door de toenmalige partner van de moeder. Na enige tijd bij zijn oma van moederszijde te hebben gewoond, is de jongmeerderjarige in 2009 vrijwillig uit huis geplaatst en woont hij sindsdien bij pleegouders. In 2012 is het gezag van de moeder en de erkenner beëindigd en in 2013 zijn de pleegouders belast met het gezag.

Verzoekschrift

De pleegouders verzoeken de adoptie van de jongmeerderjarige. De jongmeerderjarige en de moeder stemmen in met het verzoek.

Beoordeling en motivering

De rechter wijst het verzoek toe.

In eerste instantie vereist artikel 1:228 lid 1 sub a BW dat de geadopteerde minderjarig is, wat hier niet het geval is. Het stellen van voorwaarden aan adoptie, waardoor een feitelijk gezinsverband niet omgezet kan worden in een juridisch gezinsverband is op zichzelf niet in strijd met artikel 8 EVRM. Echter, het weigeren van een adoptie kan onder zeer bijzondere omstandigheden een inbreuk maken op het bestaande gezinsleven, waardoor voorbijgegaan kan worden aan het minderjarigheidsvereiste.

In het onderhavige geval is sprake van zo'n bijzondere situatie. Ten eerste is er sprake van een verschoonbare termijnoverschrijding, omdat er meerdere redenen zijn waarom de verzoekers de adoptieprocedure niet wilden starten terwijl de jongmeerderjarige nog minderjarig was. Door adoptie zou de pleegzorgbegeleiding zijn wegvallen, terwijl die nodig was om de jongmeerderjarige een stabiele thuisbasis te geven. Daarnaast wilden de pleegouders de moeder een mogelijkheid geven om nog een rol te spelen in het leven van haar kind. En de

pleegouders wilden zeker weten dat de jongmeerderjarige achter de adoptie stond. Gelet hierop acht de rechtbank het te begrijpen dat de pleegouders het verzoek tot adoptie niet eerder hebben kunnen indienen. Ten tweede is er sprake van zeer bijzondere omstandigheden die maken dat voorbijgegaan kan worden aan het minderjarigheidsvereiste. Sinds zijn derde heeft de jongmeerderjarige geen contact meer gehad met zijn moeder en hij beschouwt zijn pleegouders als zijn ouders. Tot zijn 21e waren zijn pleegouders officieel zijn pleegouders, maar nu mist hij de zekerheid en stabiliteit dat op papier vaststaat dat hij met zijn pleegouders een gezin vormt.

Om deze redenen zal de rechtbank de adoptie van de jongmeerderjarige door de pleegouders uitspreken, ondanks de meerderjarigheid.

Conclusie

De rechtbank wijst het verzoek toe en spreekt de adoptie uit.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 23-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2026:2803

Zaaknummer: C/16/603444 / FO RK 25-1514

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek om bewijsverkrijging op basis van Europese Bewijsverkrijgingsverordening vanuit Roemenië. Onderzoek naar de woon- en leefsituatie van een ouder te verrichten door de Raad voor de Kinderbescherming.

Feiten en omstandigheden

De moeder woont in Nederland en de vader in Roemenië. Zij hebben twee minderjarige kinderen. In Roemenië is een procedure aanhangig op verzoek van de moeder over verschillende gezagsbeslissingen (o.a. vervangende toestemming verplaatsing, inschrijving op school en in de GBA in Nederland) en de kinderalimentatie. De rechtbank in Roemenië verzoekt in het kader van deze procedure op basis van artikel 5 van de Europese Bewijsverkrijgingsverordening 2020/1783 onderzoek naar de (potentiële) woon- en leefsituatie van de moeder en haar minderjarige kinderen. Instemming van de moeder met het onderzoek wordt verondersteld omdat zij de procedure in Roemenië heeft ingesteld.

Beoordeling en motivering

De rechtbank stelt vast dat de gevraagde informatie nodig is voor de Roemeense rechtbank om in de lopende procedure een oordeel te geven in overeenstemming met de belangen van de kinderen. De rechtbank geeft de Raad voor de Kinderbescherming opdracht om een onderzoek te doen naar de woon- en leefsituatie van de moeder en houdt de zaak aan tot na ontvangst van het rapport.

Conclusie

De rechtbank bepaalt dat door de Raad voor de Kinderbescherming onderzoek dient plaats te vinden naar de woon- en leefsituatie van de moeder en houdt de zaak aan.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 09-04-2026

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2026:2641

Zaaknummer: C/08/346389 FA RK 26-753

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst het verzoek tot gezamenlijk gezag van de moeder en haar nieuwe partner toe op grond van artikel 1:253t lid 1 BW. De voorwaarden van artikel 1:253t lid 2 BW zijn niet van toepassing gezien de vader is overleden.

Feiten en omstandigheden

De moeder was eerder gehuwd met de vader van de twee minderjarige kinderen van 14 en 16 jaar oud. Sinds het overlijden van vader heeft de moeder alleen het gezag. De nieuwe partner van moeder neemt sinds bijna twee jaar een vaderrol op zich binnen het gezin en hij woont sinds 1 januari 2025 samen met hen. De moeder heeft gezondheidsproblemen die regelmatige ziekenhuisopnames vereisen, waarbij de partner een ouderlijke rol op zich neemt en helpt bij de besluitvorming.

De moeder en de nieuwe partner hebben verzocht dat hij mede zal worden belast met het gezag over de minderjarigen. De minderjarigen hebben gesproken met de rechter. De Raad voor de Kinderbescherming (de raad) ziet geen bezwaren: de partner vormt een beschermende factor in het gezin en de minderjarigen hebben in hem een ouderfiguur gevonden. Hoewel de relatie nog niet van lange duur is, en niet duidelijk is hoe bestendig de relatie is, ziet de raad geen beletsel in de duur van de relatie omdat de minderjarigen ondertussen zelf ook hun mening kunnen geven.

Beoordeling en motivering

De rechtbank loopt de vereisten van artikel 1:253t BW na. Aan de vereisten van artikel 1:253t lid 1 BW is voldaan: de moeder heeft het eenhoofdig gezag, het verzoek is gezamenlijk en er bestaat een nauwe persoonlijke betrekking tussen de partner en de kinderen. De rechtbank is van oordeel dat artikel 1:253t lid 2 BW, dat een zorgperiode van ten minste een aaneengesloten jaar en een periode van drie jaar eenhoofdig gezag vereist, niet van toepassing is. De wetgever heeft hiermee beoogt de rechtspositie van een levende andere ouder te beschermen.

Aangezien de vader is overleden, hoeft niet aan deze voorwaarden te worden getoetst. Al geeft de rechtbank aan dat er wel aan lijkt te zijn voldaan. Tot slot bestaat er geen vrees dat de

belangen van de kinderen zouden worden verwaarloosd (art. 1:253t lid 3 BW). Ondanks de relatief korte duur van de relatie, vervult de partner al ongeveer twee jaar een vaderrol voor de minderjarigen en heeft hij een goede en hechte band met hen. Dit hebben de minderjarigen ook verteld aan de rechter. Daarnaast is hij al geruime tijd betrokken in het overleggen van de te nemen gezagsbeslissingen en heeft hij laten zien bereid te zijn mee te denken en verantwoordelijkheid te nemen. De minderjarigen zijn ondertussen op een leeftijd dat zij hun eigen mening kunnen en durven geven en worden daarin ook gehoord door de moeder en haar nieuwe partner.

Conclusie

De rechtbank wijst het verzoek toe en belast de moeder en haar nieuwe partner gezamenlijk met het gezag over de minderjarigen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 06-05-2026

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2026:5751

Zaaknummer: C/15/372146

Wetsartikelen: